

GAZETA LWOWSKA.

Z dodatkami kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 4 zł.; miesięcznie 1 zł. 40 centów. Z pocztą kwartalnie 5 zł. miesięcznie 1 zł. 75 centów waluty austr. — Inscrycja w półkolumnie, drukiem garmont, 7 centów od wiersza. — Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya austryacka. — Hiszpania. — Anglia. — Francya. — Włochy. — Dania. — Rosya. — Turcya. — Azya. — Doniesienia z ostatniej poczty. — Kronika.

Monarchya Austryacka.

Rzecz urzędowa.

Nauczyciel szkoły trywialnej w Wareżu, obwodzie żółkiewskim pobierał dotychczas w dotacyi:

1. od właścicielki miasteczka Wareża	10	złr.	m.	k.
2. od chrześcijańskiej gminy Wareża	20	"	"	"
3. od izraelickiej gminy Wareża	15	"	"	"
4. od łac. prob. tamtejszego ix. Mroczkowskiego	10	"	"	"

Razem 55 złr. m. k.

Za staraniem c. k. bełzkiego urzędu powiatowego uzyskano na podwyższenie tej dotacyi następujące roczne datki:

a) chrześcijańska gm. miast. Wareża przyrzekła dawać	42	zł.	w.	a.
b) izraelicka " " " " " " " " " "	42	"	"	"
c) wiejska gmina w gotówce	63	"	"	"
zaś w ziarnie 6 meców żyta i 6 meców jęczmienia co wynosi w gotówce	36	zł.	60c.	wał. austr.

Doliczywszy do tego powyższe dwie kwoty dotacyjne po 10 zł. 50 c. w. a. będzie wynosić teraźniejsza dotacya nauczyciela 204 zł. 60 c. w. a.

Te same trzy gminy obowiązały się następnie wystawić stosowny budynek szkolny, a właścicielka dóbr Wareża pani Łomnicka przyrzekła dać na to dębowe podwaliny.

Okazaną temi składkami troskliwość o rozszerzenie nauki między ludem podaje c. k. galicyjskie Namiestnictwo do wiadomości powszechnej. Lwów, 2. stycznia 1861.

Sprawy krajowe.

(Pożyczka nowa. — Reskrypt cesarski do wszystkich komitatów.)

Wiedeń, 22. stycznia. *Gazeta wiedeńska* pisze: Połączone z ochroną granic państwa większe wydatki na armię i częściowe wstrzymanie dochodów z Królestwa węgierskiego, pociągnęły za sobą zmianę w obliczeniach budżetu państwa, ogłoszonego w lipcu r. z., a skutek tej zmiany pokazał się w uszczupleniu zasobów pieniężnych na pokrycie wydatków.

Chociaż tedy poczyniono stosowne rozporządzenia, by skłonić płacących podatek w Królestwie węgierskiem do dopełnienia swej powinności, nieustąla przecież potrzeba większych wydatków na armię i obronę państwa, a przezorność nakazuje zapobiegać także przemijającym kłopotom i zabezpieczyć stale pokrycie bieżących wydatków państwa już teraz, chociaż niemogła się jeszcze zebrać rada stanu, która ma się utworzyć nanowo na podstawach organicznych.

Z tej przyczyny nałożona została cesarskiem rozporządzeniem z 18. stycznia r. b. pożyczka państwa w sumie trzydziestu milionów złotych z dobrowolnym udziałem za pomocą subskrypcyi (od 21. do 31. stycznia) i pod warunkami, które uczestnikom następują oprócz korzystnej chwilowej lokacyi kapitału znaczne jeszcze ułatwienia w opłacie podatków.

Właściwie więc jest ta pożyczka tylko częściową zaliczką przyszłorocznego dochodu z podatków, a to w kwocie 6 milionów na każde z pięciu lat od 1862 do 1866. Jeżeli kto naprzykład płaci 100 zł. podatku a subskrybuje na pożyczkę 500, tedy może w ciągu lat od 1862 do 1866 uiszczać każdą razą swoją należytość podatkową jedną z pięciu obligacyi częściowych na 100 zł., która jednak kosztowała go tylko 88 zł. a przytem przyniosła 5% od całej sumy nominalnej. Podobnie może wielkie towarzystwo przemysłowe, które opłaca rocznie 100.000 zł. podatku, udziałem w pożyczce w kwocie pół miliona, uiszczać przez pięć lat swoją należytość sumą 88.000, nielicząc procentów zapewnionych tej pożyczce. Bez wątpienia więc sprawią te pomyślnie warunki obok szybkiej spłaty, czy to bezpośrednio czy też w drodze opłaty podatków, że pożyczka ta, i tak nieznaczna, stanie się ulubioną i wkrótce wielce poszukiwaną, i skłoni przeto wielu kapitalistów do udziału w subskrypcyi nawet w innych zamiarach niż dla opłaty podatków.

Łatwo więc być może, że subskrypcya na tę pożyczkę, której najniższa kwota jest 100 zł., a każda większa kwota musi być podzielna przez 100 bez ułamków, przewyższy sumę 30 milionów,

aby wyzyskiwano wolność konstytucyjną w sposób obalający porządek publiczny i wiodący wprost do rewolucyi.

w którym to wypadku będą stosownie zmniejszone subskrybcye większe jak na 10.000 zł.

Słusznie jednakże nieproponowała administracya finansowa rozpisania większej sumy, niż jakiej doradzała ostrożność ze względu na potrzeby państwa, pragnąc jak najmniej uprzedzać zdanie i uchwały przyszłej rady stanu, w obec której zdoła z pewnością usprawiedliwić ten krok najstuszniejzszymi powodami. Sądzymy jednak, że to rozporządzenie posłuży jeszcze do szczególnego uspokojenia umysłów w obec pogłosek, jakie rozsiewano co do zamiarów administracyi finansów, gdyż zbijając stanowczo wszelkie tego rodzaju pogłoski dowodzi jasno, że ministerjum finansów niemyśli ani używać pomocy banku ani też wydawać nowe pieniądze papierowe.

— Otrzymujemy z Pesztu, pisze *Gazeta wiedeńska* pod dniem 21. stycznia, dzisiaj w spóźnionej już godzinie następujący najwyższy reskrypt do wszystkich komitatów i magistratów miejskich:

Franciszek Józef pierwszy i t. d.

Gdyśmy przed laty dwunastu obejmowali rządy naszej monarchyi, wrzała niszcząca wojna domowa w naszym państwie, i były wstrząśnione posady wszystkich prawie państw a nawet całego społeczeństwa.

Namiętność, zaślepienie, obłąd ludzi nawet uczciwych i dobrze myślących, terroryzm ludzi złej woli, nieszczęsne powikłanie rozmaitych stosunków były powodem, że mieczem musiały się rzeczy rozstrzygać.

Było naszą wolą, aby stan ten sprowadzony siłą oręża nie stanowił trwałej podstawy publicznego porządku. Nie mogliśmy i niechcieliśmy narazić ogólnych widoków monarchyi, obronionych i ubezpieczonych tyłu boleśniami ofiary; lecz zarazem nie życzyliśmy sobie niczego tak gorąco, jak ażeby właściwe i węgierskiemu naszemu ludowi drogie urządzenia polityczne w tem naszym królestwie jak najspieszniej i w zupełności na powrót były trwale w życie wprowadzone, w czem leży zarazem i dla wszystkich innych poddanych nam ludów rękojmia, przygotowania i utrwalenia konstytucyjnego stanu rzeczy.

Aby uskutecznić to zadanie wydaliśmy nasze rozporządzenie dnia 20. października z. r. lecz spokój, pojednanie i zgoda wymagają koniecznie wzajemnej otwartości, dobrej woli i uczciwego współdziałania, bez podstępnej złośliwości i namiętnych uniesień.

Znaleźliśmy i rozważyliśmy gruntownie przeszkody, stawające w drodze temu aby przywrócić częściowo dawną konstytucyę węgierską, nim będzie mógł być trwale urządzony cały polityczny stan rzeczy w kraju.

Nie zdołało to jednak powstrzymać nas, aby dozwolnić na to odrodzenie mianowicie co do stosunków municypalnych, w przekonaniu, że ufność budzi ufność, że otwartość znajdzie słusne uznanie u szlachetnego i politycznie dojrzałego ludu, dobre zrozumienie, i uczciwą pomoc.

Oczekiwania nasze niezewszystkiem zostały spełnione.

Obojętnie i pobłaźliwie spoglądaliśmy na pierwsze w uniesieniu stawiane kroki na drodze życia publicznego. Kładliśmy je na karb wezbranego prądu czasu, namiętności, objawiających się przy powrocie do życia politycznego długo powstrzymywanym wybuchem. Teraz jednak widząc, że komitaty wybierają do grona swych wydziałów, ludzi którzy są nieubłagani nieprzyjaciółmi naszej Monarchyi, którzy stojąc po stronie naszych przeciwników, zagrażają bezpieczeństwu państw naszych, knując podstępne spiski i podburzając umysły, że rozmaitość zdań względem przyszłego rozwiązania kwestyi podatkowej, prowadzi do odmowy podatków co nadwierzając materyalne dochody państwa, wprowadza zarazem zamęt w pojęcia ludności i wprawia stosunki kraju w stan taki, że sami lekkomyślni i obłudni jego reprezentanci czują jako nie może być cierpianym, widząc, że komitaty chcą odrzucać pospiesznie postanowienia przechodnie, najpotrzebniejsze aby utrzymać w porządku stosunki prywatne, że pod pozorem chęci utrzymać spokojność publiczną, chcą obciążać lud zaczynając tworzyć i uzbrajać gwardyę narodową, że ustanawiają płatnych urzędników komitatowych, usuwając ich zupełnie z pod nadzoru naszych władz i nie pomnie swego powołania nie wahają się przekraczać o wiele granice praw im przysługujących, i jako korporacye niepodległe zagarniają całą prawie władzę rządową, — staje się nieuniknionym naszym obowiązkiem wystąpić stanowczo przeciw tym nadużyciom i nie ścierpieć

Wiara ludów Naszych w szczerą zamiarów zaprowadzić stan konstytucyjny musiałaby się zachwiać, gdyby były cierpieniami na przyszłość anarchiczne usiłowania, których następstwem jest zawsze upadek wszelkiej prawej wolności.

Trzymamy się niezmiennie Naszych postanowień z 20. października roku zeszłego, i zdołamy zapewnić Naszym ludom przyrzeczony im rozwój konstytucyjny a względem Naszego królestwa węgierskiego dotrzymać wszystkiego, co im przyznano. Ale również silnem jest postanowienie Nasze, występować z całą mocą przeciw rewolucji, czy podnosiłaby głowę jawnie czy też podstępnie pod pozorem form legalnych, a to postanowienie — jesteśmy pewni — znajdzie poparcie w prawdziwej miłości ojczyzny wszystkich lepszych żywołów; nie dozwolą one, ażeby na drodze spokojnego porozumienia wznosiły się przeszkody, które wywołuje namietność lub egoizm pojedynczych ludzi; będą się starały przeszkodzić, ażeby władza rządowa w dopełnianiu swych najświętszych obowiązków miała się ograniczać na siłach materyalnych w chwili, kiedy te powinny służyć tylko za konieczną podporę siłom moralnym.

Podając te Nasze zamiary i przestrogi do wiadomości wszystkich komitetów Naszego królestwa węgierskiego, a zarazem zwracając uwagę na artykuł 3. z roku 1790, którego postanowienia co do koronacji Naszej chcemy wypełnić sami w jak najkrótszym czasie, ale którego dalsze punkta zabezpieczają aż do koronacji wszelkie obowiązki wierności poddanych, nakazujemy oraz stanowczo:

Po pierwsze: Ażeby wszędzie, gdzie ośmielono się wybrać na członków wydziałów komitetowych przebywających za granicą zdrajców stanu i kraju, którzy w związku z obcymi nieprzyjaciółmi Naszej monarchii dopuszczają się i teraz jeszcze zbrodniczych agitacji przeciw Nam i państwu, wybory te ogłoszone zostały nieważnemi.

Powtóre: Rozkazujemy pod zagrożeniem najsurowszą karą, ażeby wszelkie usiłowania, by przeszkadzać pośrednio lub bezpośrednio poborowi stałych i niestałych podatków, lub rozpisywać samowolnie nowe podatki, zostały uchylone, a wszelkie odnoszące się do tego uchwały niezwłocznie zniesione, i żeby z przeprowadzenia tego rozkazu zdawano niezwłocznie sprawę królewskiemu namiestnikowi.

Po trzecie: Również ogłaszamy nieważnemi aż do obrad sejmowych, a właściwie aż do prowizorycznych rozporządzeń, jakie wydamy na podstawie wniosków Naszego *Judex Curiae*, wszelkie uchwały, które zatrzymane do czasu w myśl Naszego postanowienia z 20. października władze sądowe znoszą lub tamują ich czynność, i nakazujemy jak najsurowiej sądom krajowym zachowywać istniejące dotąd ustawy i rozporządzenia, których ostateczna zmiana nastąpić może w interesie kraju i ludzi prywatnych tylko w drodze regularnych obrad sejmowych, nie zaś mocą jednostronnych uchwał, któreby wywołały niestychane zamieszanie w publicznych stosunkach prawnych.

Po czwarte: Ponieważ rewizję, a właściwie potwierdzenie, zmianę lub zniesienie ustaw z roku 1847/8 i pogodzenia ich z Naszemi postanowieniami odłożyliśmy do zebrania sejmu w dniu 2go kwietnia, i ponieważ z istotnem przywróceniem rzeczonych ustaw wiąże się sprawy, których jednostronne i nierozważne załatwienie zagraża wszystkim z biegiem czasu ustalonym stosunkom i interesom zarówno Węgier jak i wszystkich innych Naszych krajów, których zarówno przestrzegać jesteśmy obowiązani; ponieważ nadto rozstrzygnięcie kwestyi połączonych z przywróceniem tych ustaw wymaga najściślejszej uwagi, która nie może przysłużyć pojedynczym ludziom lub komitetom; — przeto zakazujemy niniejszem jak najsurowiej wszelkie usiłowanie, by przywrócić faktycznie te ustawy i rozkazujemy powstrzymać wszelkie podobne usiłowania najostrejszemi środkami.

Jeśli ze strony komitetów okazano opór przeciw tym naszym rozporządzeniom, natenczas należy zawiesić albo rozwiązać posiedzenia wydziałów komitetowych, a powyższe postanowienia wykonać za pomocą siły zbrojnej.

Postanowienia te nakazała konieczna troskliwość o dobro ludów Naszych, a gdyby ojcowskie zamiary Nasze były znowu udaremnione ciągłym oporem, wtedy musielibyśmy się z żalem chwycić środków surowości, których pragnęliśmy potąd unikać.

Jeżeliby odlekło się zebranie sejmu, którego my sami jak najwięcej pragniemy, a zarazem i rozwiązania najważniejszych i naglących kwestyi nie tylko w widokach Węgier ale oraz całej monarchii, jeżeliby nawet powrót konstytucyjnego stanu rzeczy musiał być odłożony na długo, z spokojnem przeświadczeniem zrzucamy z siebie wszelką odpowiedzialność za wszelkie ztąd szkody na tych, którzy bądź rozważnie bądź lekkomyślnie przeszkadzają dziełu pojednania i zgody.

Głęboko przejęci ważnością tego kroku spełniamy obowiązek bronić kraj od nowych burz, kraj powierzony Nam od Boga na mocy dziedzicznych praw naszych, a wsparci roztropnością prawdziwych przyjaciół ojczyzny, prawem Naszem i błogosławieństwem Bożem wyglądamy z ufnością chwili, w której koronacja koronę Naszych wysokich poprzedników uwieńczy pomyślny skutek Naszych usiłowań, i zaspokoi kraj i jego życzenia.

Wiedeń, 16. stycznia 1861.

Franciszek Józef r. w.

Baron **Mikołaj Vay** r. w.

Edward Zsedenyi r. w.

Hiszpania.

(Demonstracja na Maroko.)

Espana pisze: Według wiarygodnych wiadomości postanowił rząd Królowej wyprawić na wybrzeżu marokańskiem wojskową demonstrację. Okręta wojenne mają zawinąć do portu w Tangierze, jednak bez pozorów nieprzyjaznych, ale jedynie, ażeby przekonać Marokanów, że Hiszpania i bez wojny zdoła wymóżyć poszanowanie dla praw traktatu i domagać się jego wykonania. Ta demonstracja użyczy Sułtanowi marokańskiemu moralnie i materyalnie dostateczne siły, ażeby przemógł przeszkody, które mu nie pozwalają wypłacić się z kontrybucji. W razie, jeżeliby demonstracja była bezskuteczna, obmyśli rząd, co dalej wypada czynić.

Anglia.

(Doniesienia z Nowej Zelandyi.)

Londyn, 19. stycznia. Nadeszły bliższe szczegóły walki kolonistów z krajowcami na Nowej Zelandyi, i zdaje się, że bitwa d. 6. listopada pod Mahoetahi, w której koloniści świetnie odnieśli zwycięstwo, stanowczy nadała obrót w rozterkach domowych. Krajowców poległo najmniej 33, w ogóle podają ich stratę na 70 w zabitych i rannych. Wojska kolonialne i ochotnicy stracili 4 w poległych a 18 było rannych. Niezgodę Europejczyków z Nowo-Zelandami wywołała zwykła waśń, która niemal zawsze tam powstaje, gdzie cudzoziemiec najezdca w zastępstwie cywilizacji zetknie się z barbarzyństwem krajowców. Koloniści chcieli nabywać grunta, Maorowie (tak się zowie lud, z którym waleczą) nie chcieli ustępować ani kawałka swojej ziemi. Kilkakrotnie wnoszono tak do angielskiego jak i nowo-zelandzkiego parlamentu projekta regulacji posiadłości gruntowych, jednak bezskutecznie. Już od dawna panowało wielkie wzburzenie pomiędzy Maorami na Ika Namauvi, północnej wyspie Nowej Zelandyi, a ich odważniejsi naczelnicy zamysłali w pień wyciąć wszystkich osadników europejskich. Mieszkańcy Nowej Zelandyi stoją daleko wyżej, niż ich sąsiedzi australscy, nadto wybitną mają skłonność wojenną. Najznakomitszy w obecnym powstaniu naczelnik Wirimu Kingi, wyszczególnia się z odwagi, przebiegłości i srogości. Krajowcy bili się walecznie przeniknieni głęboką nienawiścią do obcych najezdników; a długo jeszcze będą musieli koloniści więcej polegać na działach i strzelbach, niż na moralnym wpływie swoich misjonarzy na Nowej Zelandyi. Powiat Taranaki, widowisko powstania, leży na zachodniej stronie północnej wyspy, tam to jest ta wysoka góra znana pod nazwiskiem Mount Egmont. Taranaki graniczy na północ z prowincją Auckland z stolicą tego samego imienia. W planie powstańców było uderzyć na tę stolicę, ale zamysł ten upadł po zwycięstwie generała Pratta, który szturmem zdobył silne pozycje nieprzyjacielskie.

Francja.

(Wiadomości bieżące. — Wykaz dochodów państwa.)

Paryż, 19. stycznia. Wkrótce przybędzie tu generał Goyon, powołany z Rzymu, dokąd jednak wraca po krótkim pobycie. Neapolitański generał Latour, adjutant Franciszka II., wyjechał 19go b. m. rano z Paryża, gdzie miał załatwiać rozmaite polecenia. — Z rozkazu ministerstwa wojny wysyłają do Gaety płótno, lekarstwa i inne dla chorych potrzebne zasoby. — Dzisiaj (19.) ma przybyć do Paryża generał Cutrofiano z propozycjami Króla Franciszka do Cesarza. Jak słyhać, zażądał rząd francuski, ażeby rozejm między Neapolitanami i Piemontami był o ośm dni przedłużony. — Według wiadomości z Rzymu z dnia 14go ma znowu wrócić do Paryża msgr. Sacconi, nuncyusz apostolski. Dnia 25. stycznia ma wyjeżdżać z Rzymu.

— Na wiosnę odbędzie się w obozie pod Chalons wielkie manewry. Park w Vincennes będzie znacznie powiększony. Na przyszły miesiąc obejmie administracja wojny przeznaczone na to i już dawniej zakupione grunta.

Sardyński konsul w Algierze, który kilkakrotnie miał zatargi z nowym gubernatorem jeneralnym marszałkiem Pellissier, otrzymał od swego rządu rozkaz ustąpić z swego urzędowania. Jednak odwołano w Turynie rozkaz, otrzymawszy ztąd wyjaśnienia.

— Według ogłoszonego w Monitorze porównawczego sprawozdania ministra finansów wynosił dochód państwa z ceł i podatków niestałych w r. 1860 tylko 1073,712.000 franków, a zatem o 18,016.000 fr. mniej jak w r. 1858, a o 20,932.000 fr. mniej niżeli w r. 1859. Największy ubytek okazał się na komorach. Tytuł przyniósł wprawdzie więcej 15,417.000, jak w roku 1859, a taksy wpisów hipotecznych podniosły się z 271,311.000 fr., w r. 1859 na 301,069.000 fr., ale natomiast ubytek na samym cukrze wynosi 45,926.000 fr.

Sprawozdanie roczne ministra finansów ukaże się niebawem w Monitorze. Zapewniają, że w budżecie na r. 1861 wliczono do przychodów sumę 60 milionów, które Hiszpania ma zapłacić jeszcze na wynagrodzenie kosztów wojennych za wyprawę Trocaderską. Gabinet hiszpański gotów jest wprawdzie przyznać Francji ten dług odziedziczony po przeszłym rządzie z czasów interwencji w roku 1820, lecz chce go skwitować inną pretensją do skarbu francuskiego jeszcze z czasów pierwszego cesarstwa.

W Algierji były wielkie wylewy wód. Dolina Mitidzia wygląda dotąd jak ogromne jezioro.

Dziennik z Havre donosi, że w Cherbourgu czyniono próby modelu parowca awizowego wynalazku Cesarza. Mówią także o nowem dziale stalowem, również wynalazku Cesarza nadwyzyczajnej doniosłości.

Włochy.

(Wydalenie wychodźców Węgier z Turaczczyny. — Ruchy reakcyjne. Bombardowanie Gaety zapowiedziane.)

Sardynia. List z Genuy donosi, że zawiął tam okręt mołdawski „Hydra“, na którym znajdują się węgierscy wychodźcy, co z rozkazu księcia Kuzy opuścili Mołdawię; rząd bowiem zjednoczonych księstw, nie chcąc wydawać wychodźców postanowił wydać ich z kraju w czasie, który sam oznaczył. Porta postępuje według tej samej zasady, dlatego już wydała niektórych wychodźców z Konstantynopola.

— *Opinione* przynosi wiadomości z Neapolu z dnia 11. stycznia: Na granicy państwa kościelnego stoi 4000 wojska neapolitańskiego, które ma wkroczyć w góry Morino. Drugi oddział zbiera się koło Verole, i ma zająć Sorę. Inny oddział pod dowództwem La Grange popiera z państwa kościelnego ruchy reakcyjne w Abruzach z tamtej strony. Wspomniany na wstępie oddział ma podburzać prowincję Terra di Lavoro w zapleczu sardyńskiego korpusu obłężniczego.

Neapol. Piemontanie postanowili rozpocząć bombardowanie Gaety w poniedziałek (21. stycznia), a to także od strony morza. Paryski korespondent donosząc telegraficznie tę wiadomość do *Morning Post* dodaje: Rozsiewane wieści, jakoby okręta innych mocarstw miały zastąpić flotę francuską, tudzież jakoby Rosya i Hiszpania nie uznawały blokady, są całc bezzasadne. Każden okręt wojenny, który po 19. stycznia zawinie do zatoki gaetańskiej, narazi się podług zwyczaju wojennego na działa sardyńskie.

Dania.

Kopenhaga, 12. stycznia. *Berl. Tid.* rozbiegając pośrednictwo angielskiego gabinetu w sprawie duńsko-niemieckiej, przytacza ustęp z noty, przedłożonej panu Paget, posłowi w Danii angielskiemu, która wypowiada, jakie zasady powodują rządem duńskim w sprawie szlezwickiej.

„Rząd królewski nie może i nie chce wchodzić w żadne układy względem wewnętrznych spraw Szlezwiku. Jeżeli Król umawiając się w r. 1851 zrzekł się prawa swego wcielać tę nie-niemiecką prowincję do właściwego królestwa, i dozwolił jej we wszystkich sprawach wyraźnie prowincjonalnych osobnego sejmku prawodawczego i administracji, tedy deklaracje owe, albo jak Prusy mówią, przyrzeczenia dopełnione były bezzwłocznie i zupełnie.

Im więcej rząd królewski jest za zgodą, co dowodzi przyjmując wielkie na siebie ciężary holztyńskie jedynie, ażeby dogodzić życzeniom zgromadzenia związkowego, tem bardziej ma prawo oczekiwać po Niemczy, że się mięszać nie będzie w sprawy szlezwickie, gdyżby to stało się zaporą do wszelkiej ugody. Od tego warunku Dania odstąpić żadną miarą nie może, a wszelka jej przychylność dla rządów niemieckich w sprawie holztyńskiej na tem warunku nie polega. Nauczony gorzkim doświadczeniem, i nie chcąc rzucić nasion do ustawicznej niezgody z Niemczą, nie może rząd królewski zapuszczać się w wyjaśnienia, jakie zmiany chciałby zaprowadzić w administracji Szlezwiku. Lecz podczas gdy w obec Niemczy rząd ściśle trzymać się musi wypowiedzianej zasady, mocen jest względem Anglii obrać inny sposób postępowania. Osądził też zadość uczynić wezwaniu tego państwa, i wyrzec poufnie, w jaki sposób postanowił załatwić niektóre wewnętrzne sprawy w Szlezwiku, i jakie zamierza zaprowadzić zmiany, gdy stanowisko Holztynu będzie uregulowane według umowy, a Niemcza przestanie jątrzyć umysły.“

Jak rząd angielski przyjął to oświadczenie ministra spraw zewnętrznych, i jaką notę przesłał w tej mierze do gabinetu pruskiego i jak na nią odpowiedział baron Schleinitz pod d. 8. listopada; — o tem już przedtem doniesionem było.

Rosya.

(Ostra zima. — Subskrybcya. — Handlowa bałtycka flota.)

Petersburg, 13. stycznia. Ze wszystkich okolic, a mianowicie z Syberii donoszą o nadwyzyczajnie tegiej w tym roku zimie. W Tobolsku było 30 stopni zimna w Reaum., a nawet najstarsi ludzie nie przypominają sobie tak wielkich mrozów. Na Kaukazie śnieg pada bez przerwy od 12. stycznia.

Termin subskrybcyi na bilety państwa nieprzerwanie procentowe (obligacye konsolidowanego długu państwa) przedłużono do dnia 1. stycznia 1862 według starego kalendarza.

Journal de St. Petersburg pisze: Podczas ostatniej wojny z Anglią i Francją poniosła finlandzka flota handlowa znaczną stratę, wprawdzie nie od nieprzyjacielskiej floty, ale dlatego, że właściciele okrętów byli zmuszeni tanio sprzedawać swoje statki w odległych za Bałtykiem portach. Po zawarciu pokoju rząd rosyjski pragnąc podnieść tak ważną gałąź przemysłu narodowej, usilnie się starał popierać budownictwo okrętowe przywilejami i pożyczką; i już teraz po czterech latach pomyślny skutek uwiecznił jego starania. Finlandzki dziennik *Suometar* podaje cyfry, jaki jest stan obecny handlowej floty. Liczba okrętów żaglowych, z wyjątkiem statków, do żeglugi nadbrzeżnej przeznaczonych, wynosi 485

o 58.283 beczkach ciężaru, liczba parowców wynosi 27. W roku 1853 było w Finlandyi tylko 463 okrętów żaglowych o 53.230 beczkach ciężaru.

Turcya.

(Doniesienia z Syrii. — Dom sierot w Bejrucie.)

Bejrut. Do *Monde* piszą: Po próżnej pogoni Druzów, których armia Fuada Baszy niebaczenie przepuściła, obsadził generał Beaufort, zlustrowawszy kraj cały, niektóre punkta strategiczne, które zarazem są zimową kwaterą naszego wojska. W obozie pod Bejrutem zatrzymał do 3000 najlepszego wojska, a drugą część rozesał na rozmaite stanowiska. Stan naszego korpusu okupacyjnego z sztabem jeneralnym, intendaturą, kompanią robotników itd. wynosi 7 — 8000 ludzi, 12 — 15.000 koni i mułów, tudzież 12 dział. Jest to więcej niż jedna brygada, a do uzupełnienia dywizyi brakowałoby jeszcze dwóch pułków piechoty. Z wyjątkiem dwóch kompanii, które wyprawiono do Dżebail, 8 mil na północ Bejrutu, i do Saidy, sześć mil na południe Bejrutu, stoją wszystkie oddziały w górach.

Bejrut. Dnia 24go grudnia położono kamień węgielny pod fundamenta domu sierot na 500 dziewcząt, które postradały rodziców podczas rzezi. Sieroty te będą mieć w zakładzie utrzymanie i naukę aż do chwili, w której będą mogły wyjść za mąż.

A z y a.

(Doniesienia z Chin.)

Z Pekinu piszą do *Times* pod dniem 7. listopada: Od czasu odejścia ostatniej poczty wszystko poszło spokojnie. Podpisano traktat, który właśnie jest w druku i będzie rozesyłany po całym państwie. Druk jednak potrwa długo, bo w Chinach nie znają jeszcze naszych sposobów prasy, a mechanizm tak jest ciężki, że nie mało pracy kosztuje, nim co na jaw wyjdzie. Wojska mocarstw sprzymierzonych odchodzą ile możności jak najspieszniej. Ostatek wyruszy d. 9. albo 10. do Tientsinu albo do twierdzy Taku. Francuzi zapewne nie wrócą do Europy, ale się wyprawia do Kochinchiny albo Madagaskaru. Przed odejściem z Pekinu przedstawiali księciu Kung biskupów katolickiej misyi z wielką okazałością. Angielskie wojska rozłożone po wsiach, ściągnięto d. 2. pod bramę miejską, gdzieśmy stali, a to iż rozlokowanie ich w obec 30tysięcznej armii tatarskiej było niebezpieczne.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Peszt, 22. stycznia. Obie urzędowe gazety z dnia dzisiejszego podają najwyższe postanowienia, podług których zwołany jest sejm węgierski na dzień 2go kwietnia do Budy. Królewskie pisma zwołujące będą wkrótce rozesłane. Co do wyboru deputowanych zatrzymane zostały postanowienia artykułu V. ustawy z r. 1848 z bardzo małą zmianą.

Paryż, 21. stycznia, wieczorem. Dzisiejsza *Patrie* donosi, że podług krążącej pogłoski porozumiewa się Rosya z Anglią względem przyjaźnego załatwienia sprawy duńskiej.

Paryż, 22. stycznia. Dzisiejszy *Monitor* powiada, że obecność posłów Austrii, Hiszpanii, Bawaryi, Saxonii i Portugalii w Gaecie zostaje w związku z postanowieniem Króla Franciszka, by stawić dalszy opór.

Podług wiadomości z Rzymu powrócili posłowie Rosyi, Prus i Portugalii do Rzymu, zaś posłowie Austrii, Hiszpanii, Bawaryi i Saxonii pozostali z nuncyuszem papieskim w Gaecie.

Medyolan, 22. stycznia. Podług doniesienia w dzisiejszej *Perseverante* zaszła potyczka między powstańcami i wojskiem piemontkiem pod Ascoli. Piemontanie musieli ustąpić ze stratą 2 oficerów i 40 żołnierzy, ale we 2 dni potem zaopatrzeni w artylerję górską, uderzyli nanowo, bombardowali Mozzano, St. Vito i Rosarę, ale musieli znowu ustąpić przemocy wojsk burbońskich. Wysłano przeciw nim silną kolumnę armii. — W Mesynie miano uwięzić kilku francuskich emisaryuszów, legitymistów.

Washington, 8. stycznia. Na południe odeszły posiłki wojskowe. Ludność Charlestonu przeszkodziła przemocą wylądować jednemu okrętowi z wojskiem. Seward będzie pierwszym ministrem Lincolna. Miramon pobity na głowę. Liberaliści zajmują miasto Meksyk.

Turyń, 21. stycznia. Wstępny artykuł dzisiejszej *Opinione* pod napisem: „Program polityki włoskiej“ powiada: „Bez francuskiej interwencji nie byłoby przyszło do skutku zdobycie Lombardyi i zjednoczenie tylu innych prowincyi włoskich. Teraz, kiedy 22 milionów Włochów tworzy jeden naród, musimy starać się dokonać reszty sami. Musimy się zbroić i przygotować, by oswobodzić Wenecję przy pierwszej sposobności. Sprawa rzymska rozstrzygnie się potem sama. Oczywiście, że Francya tak długo nie ustąpi z Rzymu, dopokąd Austria trzyma się we Włoszech. My nie wypowiemy wojny Francyi, ażeby ustąpiła z Rzymu; jeśli wypowiemy wojnę, to tylko Austrii, a do tego potrzebujemy przemyślenia Francyi. Ale żeby się uzbroić, potrzebujemy czasu. Przedewszystkiem musimy pamiętać o sobie, a sprawę Polski, Krocacyi, Węgier i Serbii odłożyć na bok.“

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 24. stycznia.

Hotel rosyjski: PP. Ant. hr. Golejowski, z Harasimowa. — Dębowski Zyg., z Rokietnicy. — Wład. hr. Dzieduszycki, z Jezupola. — Szczeczański

Alex., z Szczepiatyna. — Urbański Rud., z Dobrosina. — Jankowski Ludwik, z Bożykowa. — Morawski Konst., z Pohorzec.
 Hotel europejski: Krzysz. hr. Błażowski, z Nowosiódek.
 Hotel Langa: Guzkowski Marc., z Wyhodowa. — Juliusz hr. Bielski, z Rychcie.
 Hotel angielski: Horodyński Rud., z Krogulca. — Teodor hr. Karnicki z Wolczuh. — Palocki Mieczysław, z Kociubińczyk. — Abrahamowicz Dawid, z Targowicy. — Szumanczowski L., z Krakowa. — Gorczyński Ad., z Brzezniczy. — Słonecki Zeno, z Krechowiec. — Osmulski Wł., z Gury. — Agopowicz Kaj., z Trzefanówki. — Gregorowicz Tyt., z Stanisławowa. — Jordan Teofil, z Nowosiódek. — Paszkowski Wład., z Podola.
 Hotel Kuhna: Kruszewski Henr., z Chorobrowa. — Pajączkowski Józef, z Puczyjsza.
 Hotel krakowski: Cywiński M., z Telaczy. — Glixelli St. z Gologór. — Wysocki Flor., z Hrehorowa. — Kirchmayer Jan Kant., z Bukaczowiec.
 Pod tygrysa: Jasiński Józ., z Falukowa. — Rulikowski Jan, Uhrynowa. — Stojowski Eug., z Jaszcziw.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 24. stycznia.
 PP. Dunajewski Adam, do Krulik. — Bieniecki Kar., do Koziny.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.
 Dnia 23. stycznia 1861.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza według wilgotnego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
7. god. zrana	328.20	- 14.6	93.4	połud.-zach. sł.	jasno
2. god. po poł.	328.30	- 9.5	86.2	połn.-zach. "	pochmurno
10. god. wiecz.	328.18	- 8.6	92.0	zachodni "	"

TEATR.
 Dziś na scenie polskiej: „Zemsta“ komedia w 4 aktach Alex. hr. Fredra.

Kurs lwowski.

Dnia 24. stycznia.	gotówką		towarem	
	zł.	c.	zł.	c.
Dukat holenderski wal. austr.	7	3	7	13
Dukat cesarski " "	7	6	7	15
Półimperyj zł. rosyjski " "	12	25	12	45
Rubel srebrny rosyjski " "	2	35	2	38
Talar pruski " "	2	26	2	29
Polaki kurant i pięciozłotówka " "	—	—	—	—
Galicyj. listy zastawne za 100 złr.	88	50	89	50
Akcyje gal. kol. żelaz. Karola Ludwika	152	—	156	—
Galicyjskie obligacje indemnizacyjne	61	30	62	30
5% Pożyczka narodowa kuponów	74	—	75	—

Telegrafowany kurs wiedeński papierów i weksli.

Dnia 24. stycznia.
 Z pożyczki narod. po 5% za 100 złr. 74.70. Metaliki po 5% za 100 zł. 62.90; po 4 1/2% za 100 zł. —; po 4% za 100 zł. —. Obligacje indemnizacyjne: Niższej Austrii po 5% za 100 zł. —; Węgier —; Galicyi —; Bukowiny —; Akcyje Banku narodowego sztuka 723.—; instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu 156.—; niższo-austr. towarzystwa eskontowego —.
 Listy zastawne. Galic. instyt. kred. po 4% za 100 zł. —.
 Wekslowy. Srebro za 100 zł. połudn. niemieck. waluty 151.—. Lipsk za 100 talarów —. Londyn za 10 funtów szterl. 151.—. Medyolan za 100 zł. waluty austriack. —. Paryż za 100 fr. —.
 Kurs złota. Dukaty ces. mennicze 7 15, dukaty ces. pełnej wagi —. korony —, półkorony —.

Kurs giełdy wiedeńskiej.
 Dnia 21. stycznia.

1. Błąg publiczny.		2. Stan oblig. domestykaln.		3. Akcyje.	
A. Państwa. pien.	towar.	pien.	towar.	pien.	towar.
W austr. wal. po 5%	56 30	61 50	62.—	721	723
Z pożyczki narod. z proc. od stycznia do lipca po 5%	74 40	61 50	62.—	Inst. kred. dla handlu po 200 zł. w. a.	156.— 156 10
Z pożyczki narod. z proc. od kwiet. do paźd. po 5%	74 50	60 50	61.—	Niż.-austr. tow. eskomt. po 500 zł.	566 — 568 —
Z r. 1851, ser. B. po 5%	97 50	60 50	61.—	Półn. kolei po 1000 zł. m. k.	2110 2112.—
Metaliki po 5%	63.—	60 50	61.—	Tow. kolei żel. państwa po 200 zł. m. k. czyli 500 fr.	283 — 283.50
Metaliki z proc. od maja do listopada po 5%	63.75	60 50	61.—	Kol. Ces. Elżbiety po 200 zł.	182 50 183.—
dtto. " 4 1/2%	53 —	60 50	61.—	Połud.-półn.-niem. kolei kom. po 200 zł. m. k.	104 50 105 —
dtto. " 4%	47 50	60 50	61.—	Kolei Cisy po 200 zł. m. k. po 140 zł. (70%) wpłaty	147.— 147.—
dtto. " 3 3/4%	35 25	60 50	61.—	Połud. kolei państ. lomb.-wen. i central.-włoskiej	147.— 147.—
dtto. " 3%	33 —	60 50	61.—	kolei żel. po 200 zł. w. a. czyli 500 fr. z wpłatą	140 zł. (70%) 188.— 189.—
dtto. " 2 1/2%	12 40	60 50	61.—	Kol. Kar. Lud. po 200 zł. m. k. z wpl. po 120 zł. (60%)	174.— 174 50
Przez. do wylos. z r. 1839	105.—	60 50	61.—	Kol. Preszb. Tyrn. I. emis. po 200 zł. m. k.	22.— 24.—
" 1854	82 50	60 50	61.—	dtto. II. emis. po 200 zł. m. k.	60.— 65.—
" 1860	82 25	60 50	61.—	Kolej Bustehradzka po 500 zł. m. k.	645.— 650.—
Przeznaczone do losowan. z r. 1860 po 100 zł.	83 —	60 50	61.—		
Renty Como po 42 lir. aus.	15.—	60 50	61.—		
Wylos. obl. dawn. długu państ. po 5%	59.—	60 50	61.—		
" 4 1/2%	51.—	60 50	61.—		
" 4%	45.—	60 50	61.—		
" 3 3/4%	39.—	60 50	61.—		
" 3%	33.—	60 50	61.—		
" 2 1/2%	12 40	60 50	61.—		
Przez. do los. obl. daw. długu państ. z proc. w kraju	42.—	60 50	61.—		
" 2 1/2%	38.—	60 50	61.—		
" 2%	34.—	60 50	61.—		
" 1 3/4%	32.—	60 50	61.—		
dtto. z procent za granicą	59.—	60 50	61.—		
" 4 1/2%	51.—	60 50	61.—		
" 4%	45.—	60 50	61.—		
" 3 3/4%	39.—	60 50	61.—		
" 3%	33.—	60 50	61.—		
" 2 1/2%	12 40	60 50	61.—		
B. Krajów koronnych		60 50	61.—		
Niższej Austrii	84.—	60 50	61.—		
Wyż. Aust. i Salb.	86.25	60 50	61.—		
Czech	89.—	60 50	61.—		
Morawii	86.—	60 50	61.—		
Szląska	85.50	60 50	61.—		
Styryi	86.—	60 50	61.—		
Tyrolu	97.—	60 50	61.—		
Kar., Krainy. i Wyb.	88.—	60 50	61.—		
Węgier	65 25	60 50	61.—		

4. Listy zastawne.		5. Obligacje z prawem pierwszeństwa.		6. Losy.	
Banku narodowego w mon. kon.	6let. po 5% 101 50 102.— 10 " 5% 97 50 98 — przeznacz. do los. po 5% 90 25 90 50	Kolej Elżbiety po 5% za 100 zł. m. k.	96.— 97.—	Inst. kred. dla handlu po 100 zł. w. a.	112 50 112 75
Banku narodowego w wal. austr.	na 12 m. 5% za 100 zł. 99.50 100 — przez. do los. po 5% . 86 25 86 50	detto detto w srebrze uproc za 100 zł. w. a.	110.75 111.—		
Gal. Tow. kred. po 4%	86.50 —	Tow. austr. kol. państwa po 500 fr.	151.50 152.—		
		Kol. półn. po 100 zł. m. k.	97.— 98.—		
		Kol. Lomb. wen. po 500 fr.	147.— 147.50		
		Kol. Gloggn. za 100 zł.	78.— 78.50		
		Tow. żeg. par. na Dun. za 100 zł. m. k.	94.— 94.50		
		Lloyda za 100 zł.	80.— 81.—		

Weksle.
 (Na 3 miesiące.)
 Amsterdam za 100 zł. hol. — — — —
 Augsburg za 100 zł. w. p.-n. 128 50 128 75
 Berlin za 100 tal. — — — —
 Wrocław za 100 tal. — — — —
 Frankfurt za 100 zł. w. p.-n. 129 — 129 —
 Genua za 100 lir. piem. — — — —
 Hamburg za 100 M. B. 113 25 113 50
 Lipsk za 100 tal. — — — —
 Liwurna za 100 lir. tosk. — — — —
 Londyn za 10 ft. szt. 150 — 150 50
 Lugdan za 100 fr. — — — —
 Medyolan za 100 zł. w. a. 59 40 59 40
 Marsylia za 100 fr. — — — —
 Paryż za 100 fr. — — — —
 Praga za 100 zł. w. a. — — — —
 Tryest za 100 zł. w. a. — — — —
 Wenecya za 100 zł. w. a. — — — —
 Bukareszt za 100 piast. woł. — — — —
 Konstantynopol za 100 piast. tur. — — — —

Kurs złota.
 w przecięciu w w. a.
 Dukaty ces. men. 7 zł. 13 c.
 dtto. pełnej wagi 7 " 12 "
 Korona 20 " 65 "
 20 frankówka 12 " 5 "
 Rosyjski impery 12 " 38 "
 Talar związkowy 2 " 26 1/2 "
 Srebro 150 zł. — c.
 Kurs korony w c. k. kasach 13 zł. 50 c.

KRONIKA.

Czernasta lista składek z wykupna kart uwalniających od powieszania Nowego roku 1861:
 Złożyli WW. Wojciech Maniecki 1zł., Wanda Maniecka 10c., Zofia Maniecka 10c., Niedzielski 40c., pani Palkiewicz 50c., Napadiewicz 1zł., pani Szulkowska 1zł., Anna Dymet spadkobiercy 1zł., Uziębło 1zł., Palmarin 50c., S. D. 80c., Polanowski Stanisław 2zł., Józef Kamiński 1zł., pani Fräuff 1zł., hrabia Komorowski 2zł., F. H. Viebig 2zł., Robert Doms 2zł., N. N. 20c., Senkowski 1zł., N. N. 15c., N. N. 40c., H. Hofmann 1zł., Adamski 2zł., Tytus Lewakowski 2zł., pani Czernik 1zł., N. N. 20c., pani Chenet 1zł., Piotr Komorowski 1zł., Czastkiewicz 50c., N. N. 40c., Zabierzewski 30c., pani Zasławska 1zł., N. N. 20c., Antoni Zasławski 1zł., Manik 1zł., Stadtmüller 1zł., Michalski 1zł., pani Jachimowska 50c., Koch 20c., Strasser 25c., Kehlbauser 30c., Buschak 25c., N. N. 10c., Grochowski 20c., Faliszewski 20c., N. N. 20c., N. N. 30c., Supiński 50c., Letocha 1zł., Winnicka 20c., Angerman 50c., Śniadowska 1zł., K. Teodorowicz 1zł., Sachara 2zł., Pfau 40c., Piasecki 50c., Wajda 1zł., Południowski 1zł. 50c., Koschina 1zł., Got. Harnwolf 1zł., Aid 50c.,

Blary 50c., Letany 50c., Sebera 50c., Paszkowski 1zł. Razem 50zł. 85c. dotego trzynasta lista 949zł. 19c. Suma 1000zł. 4c.
 (Dochody niemieckiego związku celnego) z wszystkich trzech tytułów wynoszą razem według „Pruskiego krajowego archiwum“ od początku pierwszego do trzeciego kwartału r. 1860 ogółem 17,617,824 talarów. — W roku zeszłym w tym samym przeciągu czasu wynosiły te dochody 17,156,353 talarów, a zatem w bieżącym roku więcej o 461,471 talarów co równa się powiększeniu dochodów w tym roku o 3 na 100. — Zważyć jednak należy, że wr. 1859 też same dochody zmniejszyły się były w porównaniu z rokiem poprzednim więcej jak o 18%.
 (Proces o niewolnika.) Zapadł proces teraz w Kanadzie ze Stanami. Niewolnik John Anderson uciekł 7 lat temu z Misuri, a uchodząc zabił goniącego za sobą plantatora i tym sposobem szczęśliwie uszedł do Kanady. Niedawno rząd Stanów zjednoczonych zażądał wydania „mordercy“, a sąd królewski w Toronto już się przychylił poniekąd, lecz z trybunału sądu królewskiego w Londynie, nadszedł na wniosek Edwina James wyrok, zastosować do Andersona akt „habeas corpus“.